

“Ara que és hora d’estructurar un poble, que no sembli que només hi ha homes sobre la terra”

Als voltants del 8 de març, s’escau reflexionar sobre la situació de les dones, sobre els avenços que vivim les dones en el nostre entorn, en la nostra feina, en la nostra vida. Malgrat que el més lògic seria parlar del que la política pot fer per a nosaltres, la reflexió m’ha portat a parlar sobre què podem fer nosaltres per a la política, que és, al cap i a la fi, la defensa dels interessos col·lectius, d’homes i de dones.

L’espai de la política és eminentment un espai públic; la relegació tradicional, doncs, de les dones a l’esfera estrictament privada deixa entendre que les dones i la política no han caminat gaire junts en el trajecte de la història. Malgrat tot, dones singulars han tingut un pes polític important. A l’edat mitjana, el castell i el convent eren els dos àmbits principals del poder, i destaquen dones com la Reina Maria –dona d’Alfons el Magnànim que va prendre les regnes de la política quan el seu marit va establir la cort a Nàpols–, Emma –fundadora de Sant Joan de les Abadesses, assentament cabdal per a la constitució de la Catalunya Vella– o la mateixa Isabel de Villena.

Contràriament, a l’època moderna es reforça l’equiparació de la dona al pecat, la qual cosa fa més difícil la projecció pública –i, per tant, la projecció política– de les dones. No és gairebé fins a l’època industrial que les dones participen de manera anònima però imprescindible en la industrialització del país, i comencen a fer pressió vers la classe política, participant i organitzant-se en moviments socials i de reivindicació laboral.

A principis del segle XX esclata l’associacionisme femení a Catalunya, però seguint un patró conservador del nacionalisme burgès de principis de segle. No és fins als trenta que comença a aflorar el feminisme polític i que es reivindica el sufragi femení, i es pren un paper molt actiu en la defensa de l’Estatut d’Autonomia.

Després de la foscor de la dictadura, en què malgrat tot les dones van participar intensament en la lluita clandestina antifranquista, l’època democràtica va reintegrar les dones com a ciutadanes de plens drets i deures. Es va garantir, en aquell moment, la igualtat de drets i deures, però no la igualtat de fets. En el moment actual, les dones estem protagonitzant l’altre canvi: estem passant d’electores a elegibles, però no amb la rapidesa, facilitat i efectivitat que voldríem.

El món de la política està tan marcat pels estereotips home-dona com qualsevol altre, i encara ara els estereotips i els prejudicis són el nostre principal enemic. A ningú no se li escapa, i encara menys en una societat mediàtica, que quan intervé una política l’atenció del públic es decanta més en el que fa, en el que porta, que no pas en el que diu. És frívol, però és una realitat, i si els estereotips són ara per ara irreversibles, cal optimitzar-los. És a partir d’aquesta consideració que les dones que ens dediquem a la política fem el nostre discurs propi. M’explicaré.

La política té la seva traducció en el poder, però em puc arriscar a dir que tal com es percep el poder i la pràctica política actualment les dones no ens hi volem identificar. El poder, marcat quasi exclusivament per homes, respon a una política autoritària, jerarquitzant, immediata. És una política de *l'hic et nunc*, aquí i ara. No obstant això, es comença a veure una nova manera de fer, una nova manera d'entendre la política: amb més consens, amb més diàleg, una política més participada, amb planificació i estratègia... És a dir, el poder ja no s'ha d'exhibir d'una forma ostentosa i jeràrquica, sinó que ha derivat cap al valor de l'autoritat: estem autoritzades, perquè ho ha dictat la voluntat popular, i autoritzem a altres persones. En política vivim, doncs, un pas del poder a l'autoritat, i això és conseqüència de la nostra implicació directa en aquest camp i de la consideració de la nostra capacitat per cooperar, per planificar, per exercir un lideratge des de la igualtat.

La participació de les dones en la política no compleix els índexs desitjables, és cert. I aquí tenim tots i totes assignatures pendents: per un costat, els electors de considerar candidates vàlides les elegibles; per l'altre, el deure com a ciutadanes d'incidir-hi i de participar en la política, des dels molt diferents àmbits que ho permet una activitat tan polièdrica com aquesta.

En un temps en què s'està en ple debat estatutari i de nova construcció nacional, prenen plena vigència les paraules que es van publicar el 1931 al diari *L'Opinió*: "Ara que es tracta d'estructurar un poble, que no sembli que només hi ha homes sobre la terra."

Empar Pont i Albert

Secretària de Política Social d'ERC